

SAMENVATTING

In dit onderzoek stond de vraag centraal: Welke acties we kunnen ondernemen om de ICT-vaardigheden van de leerkrachten en de leerlingen te verbeteren en een gericht ICT-beleid mogelijk te maken?

Om de beginsituatie in kaart te brengen, is er een bevraging gedaan bij de leerkrachten en een steekproef bij de leerlingen. In de bevraging van de leerkrachten werd er gevraagd hoe vaak zij ICT integreren in hun lessen, welke educatieve applicaties ze al kennen en hoe ze zichzelf inschatten op het vlak van verschillende computerprogramma's. Daarnaast werd bevraged op welk ICT-gebied zij graag ondersteuning zouden krijgen. Bij de steekproef werd gefocust op welke mediavaardigheden de leerlingen dienen te beheersen.

Vervolgens is er een literatuuronderzoek opgestart om eveneens een antwoord te bieden op de vooropgestelde onderzoeksvraag. Hierbij werd vooral gefocust op tabletgebruik in de lagere school, de voor- en nadelen van ICT, sociale media op school, digitale borden en hoe leerkrachten omgaan met digitalisering. Eveneens is er gezocht naar geschikte educatieve apps en sites en de mogelijkheid om sociale interface programma's te integreren in scholen. We probeerden uit te zoeken welk het meest geschikte programma is om in het Sint-Gummaruscollege te Lier te gebruiken.

Naast het onderzoek zijn er ook lessenpakketten ontwikkeld rond ICT. Deze zijn geïntegreerd in verschillende leerdomeinen en werden kant-en-klaar aangeboden zodat de leerkrachten hiermee onmiddellijk aan de slag kunnen. Er zijn ook stappenplannen en instructievideo's opgesteld voor de leerkrachten.

Ten slotte werd er een leerlijn opgesteld, gebaseerd op het gloednieuwe leerplan van het Katholiek basisonderwijs ZILL. Hiervoor werden de eindtermen rond mediakundige ontwikkeling in een Excel bestand gegoten en dit document werd gedeeld met de school. Leerkrachten en studenten kunnen deze leerlijn aanvullen en zien zo aan welke doelen er nog gewerkt moet worden.

Uit de steekproef die afgenomen werd bij de leerlingen, viel op dat de meeste leerlingen de vooropgestelde vaardigheden onder de knie hebben. De leerlingen van de tweede graad konden zich vlot aanmelden op de computers en de leerlingen van de derde graad waren duidelijk voldoende vertrouwd met Microsoft PowerPoint. Daar komt nog bij dat een tekst in Microsoft Word typen en bewerken bij het merendeel van de geteste leerlingen goed verliep. Zelfs moeilijke bewerkingen zoals het gebruik van opsommingstekens werd door veel leerlingen zelfstandig uitgevoerd. Hoewel de steekproef bij de meeste leerlingen vlot verliep, waren er toch enkele opvallende vaardigheden die de leerlingen nog niet onder de knie hadden. Zo bleek het voor de leerlingen moeilijk te zijn om zich af te melden. Dit valt te wijten aan het feit dat de leerlingen het verschil niet kenden tussen afmelden en afsluiten. De leerlingen van de tweede en derde graad hadden moeilijkheden met het invoegen en het bewerken van een geëxporteerde Google afbeelding.

Bij de bevraging van de leerkrachten viel op dat slecht 18 percent van de bevroegde leerkrachten ICT integreert in hun klaspraktijk en dan vooral tijdens de lessen wereldoriëntatie. Het integreren van ICT blijkt vooral lastig te zijn in de lessen schrift. Het merendeel van de bevroegde leerkrachten voelt zich zelfzeker bij het gebruik van de programma's Microsoft Word en PowerPoint. Bij programma's zoals Microsoft Excel en Paint ervaren ze zich minder vaardig. Opvallend was dat DooTABS¹ ervaren werden als een medium dat lastig is om mee te werken. DooTABS zijn echter het medium dat het schoolbestuur tracht te promoten en te implementeren in het dagelijkse reilen en zeilen van de school.

Na het lezen en samenvatten van de literatuur zijn er enkele besluiten getrokken. Het gebruik van ICT in het onderwijs kan enkel slagen indien er steeds een persoon op school aanwezig is die op de hoogte is van hedendaagse technologie. Daarnaast moet het schoolteam beschikken over een basiskennis op vlak van mediakundige ontwikkeling. Deze basiskennis moet eveneens geïntegreerd zijn in het lessenpakket. Digitale borden zijn in opmars in de lagere scholen omdat zo'n bord heel wat mogelijkheden biedt. Opvallend is echter dat de borden niet optimaal gebruikt worden omdat veel leerkrachten de vele mogelijkheden van hun digitale bord onvoldoende kennen. Daarom moet er in de lerarenopleiding of tijdens bijscholingen genoeg aandacht besteed worden aan ICT. Dit wordt volgens velen nog te weinig gedaan.

De lessen en handleidingen die we uitwerkten, werden door de leerkrachten te Lier met open armen onthaald. Ze geven aan dat ze nieuwe zaken ontdekt hebben die zeker de moeite waard zijn om in de toekomst vaker te gebruiken.

Bij het onderzoek naar de sociale interface programma's is naar voren gekomen dat Symbaloo een goede site is als u een overzicht wilt van alle sites die u vaak bezoekt. U kunt namelijk uw sites schikken naar onderwerp en naar waardering. Symbaloo is echter geen programma waarop communicatie kan plaatsvinden en technisch gezien valt dit programma dus niet onder de term sociale interface. Verder zijn de programma's Weebly en Wix onderzocht. Deze gelijken in vele opzichten op elkaar. Ze bieden beiden de mogelijkheid om een website naar uw hand te zetten. De gratis opties van Wix zijn iets uitgebreider. Vooral het houden van een blog en de audio- en video-opties zijn hierop beter ontwikkeld. Weebly is dan weer een gebruiksvriendelijkere toepassing. Er werd besloten dat Weebly gebruikt kan worden door beginners en Wix door gevorderden.

De ZILL-leerlijn van mediakundige ontwikkeling werd uitgewerkt in de vorm van een Microsoft Excel-bestand. Hierin werden de gemaakte lessen geplaatst en vervolgens werd de leerlijn aangevuld met lessuggesties voor de ontbrekende doelen. Het is nu aan de leerkrachten van het Sint-Gummaruscollege te Lier om deze lessuggesties om te zetten naar concrete lessen.

Uit het onderzoek blijkt dat er met de leerlingen van het Sint-Gummaruscollege te Lier nog gewerkt moet worden aan het invoegen en bewerken van een afbeelding in Word. Verder stelden we vast dat de leerkrachten over het algemeen meer begeleiding dienen te krijgen op vlak van mediakundige ontwikkelingen. Weebly en Wix zijn goede sociale-interface programma's die de school kan gebruiken. En tot slot vulden we de ZILL-leerlijn van

¹ Een DooTAB is een tablet waarvan je een volwaardige laptop kan maken door een toetsenbord toe te voegen. Het werkt met het besturingssysteem Windows 8.1.

mediakundige ontwikkeling aan is met bruikbare lessen en lessuggesties. Deze leerlijn kan in de toekomst op een eenvoudige manier geoptimaliseerd worden.